

La censura governamental a l'ús de l'homeopatia en sanitat vegetal

L'homeopatia és una de les eines que algunes persones estan utilitzant per recuperar la seva salut o, fins i tot, mantenir-la en bon estat. En l'àmbit de l'agronomia també s'ha començat a aplicar, tot i que de manera molt aïllada. El seu ús té grups defensors i grups que la rebutgen, al·legant que no correspon a un coneixement científic. Dintre d'aquest segon grup s'hi troba el Departament d'Acció Climàtica del govern català, que va deixar clara la seva posició quan va anul·lar una jornada tècnica que incloïa contingut sobre l'ús de l'homeopatia en sanitat vegetal.

TEXT: CHARLES-ANDRÉ DESCOMBES I TERESA SOLER

El passat juliol va tenir lloc una formació tècnica sobre fitoteràpia i homeopatia aplicades als cultius. Aquesta jornada estava previst que es realitzés a l'Escola Agrària d'Espells, dins del Pla Anual de Transferència Tecnològica (PATT) del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural del govern català, però va ser censurada perquè s'hi parlava d'homeopatia i es va haver d'acabar fent en un àmbit privat.

Els darrers anys hi ha una forta campanya contra l'homeopatia per part d'alguns estaments i ha estat foragitada de la Facultat de Medicina, on s'ensenyava, amb l'argument que és "una disciplina sense base científica". Totes hem tingut l'ocasió de llegir algun article on s'argumenta que és impossible que l'homeopatia funcioni perquè, a base d'anar fent dilucions, al final no queda ni un sol àtom de la matèria activa a la barreja. Per tant s'arriba a la conclusió que l'homeopatia és una ensarronada.

L'EFECTE PLACEBO

Aquest discurs deixa perplex perquè és evident que això no és cap demostració. És, simplement, una argumentació. Una argumentació que pressuposa massa coses, com per exemple que només els principis actius poden curar, o que l'aigua és H₂O i prou. Una argumentació que ignora tots els estudis duts a terme per científics "de veritat" sobre la complexitat de la composició i l'estructura de l'aigua.

Segons tenim entès, en medicina, per comprovar si un determinat medicament té efecte o no, s'agafen dos grups de població que presentin la malaltia. Als pacients del primer grup se'ls dona un placebo i als del segon grup, el medicament en qüestió.

Si els del segon grup milloren més que els del primer, és que el medicament funciona.

Sempre ens ha fascinat que es doni per descomptat que hi haurà un percentatge dels que prenen placebo que milloraran, però és cert que sí que s'ha vist que l'efecte placebo és el responsable d'una part de la curació. Moltes vegades la diferència de percentatge, dels resultats d'un grup i altre, que s'accepta per aprovar un medicament, és tan baix que ens preguntem si no seria més interessant estudiar l'efecte placebo per mirar de millorar-lo i poder-lo utilitzar en cas de malaltia. Però que diguin que la curació de l'homeopatia és deguda a aquest efecte placebo és fer-ne un gra massa. I pensar que l'efecte pla-

cebo pot afectar les plantes ja és fer-ne més d'un gra massa; és acceptar teories sobre la capacitat de comunicació de les plantes que probablement són, també, "poc científiques".

El fet que hi hagi o no àtoms de la suposada matèria activa en el medicament no canvia el resultat trobat, i negar aquest resultat perquè no se n'entén el motiu és molt poc científic.

Pretendre negar un fenomen perquè no l'entendem o no podem explicar-ne el funcionament amb els coneixements actuals, ens sembla, tornem a dir, una actitud poc científica.

No estem en condicions de valorar si la manera com el doctor Hahnemann va establir les bases de l'homeopatia és un

01. Il·lustració inspirada durant les classes d'homeopatia. *Juanjo Fernández*

02. Imatge inspirada en homeopatia. *Nataliya Vaitkevich, a Pexels.*

procediment científic o no, però la veritat és que no ens preocupa gens. L'homeopatia està aquí i és una eina més que tenim a disposició, si la volem utilitzar.

VEURE, VALORAR, ACTUAR

És curiós que el Departament estigui preocupat per la manca de fonament científic de l'homeopatia i que no sembli mostrar cap interès per creure -i actuar en conseqüència- les advertències d'un grup nombrós de científics que diuen coses com que no podem seguir explotant els rius i els aqüífers de la manera que ho fem; que la nostra cabana ramadera està molt per sobre de la capacitat del territori per

“Un dels fonaments de la ciència és el reconeixement de la nostra pròpia ignorància sobre el món que ens envolta, l'anhel d'aprendre i l'absència de dogmatismes”

alimentar-la i evitar els problemes que generen les seves dejeccions; que el clima està canviat massa ràpidament i no es podrà fer l'agricultura a l'ús en zones on, com diria el Raimon, la pluja no sap ploure; i que els recursos que sustenten l'agricultura convencional (fertilitzants, biocides, gasoil, sol

fèrtil) no es podran garantir a mig (o curt) termini.

La Núria Cuch és una enginyera agrònom que té força experiència en l'aplicació agrícola de l'homeopatia, iniciant-ne el seu ús el 2008, a l'època en què treballava a l'ADV Fruita del Baix Llobregat. A la jornada de què us parlàvem al principi, va anar explicant casos en què l'aplicació amb remeis home-

“Si aquests pobres pugons que van desaparèixer després del tractament haguessin sabut que havien estat víctimes d'una ensarronada, d'un placebo, què haurien pensat?”

opàtics fabricats amb la mateixa plaga que es volia combatre havia fet desaparèixer la plaga. Hi havia diversos exemples de pugons. En una de les proves s'havia deixat un rengle sense tractar que va continuar amb els pugons ben actius i amb uns regalims evidents de melassa; mentre que a la zona tractada els pugons van desaparèixer o bé van aturar la seva activitat.

En un altre exemple impressionant, el pagès li va dir: «jo faré el que tu em diguis, però si no funciona serà culpa teva!» Després d'uns dies d'haver fet el tractament, la Núria va anar a fer el seguiment dels pugons i no en va trobar, tot i els signes d'haver-n'hi hagut. Llavors li van saltar llàgrimes d'alleugeriment per la pressió i la responsabilitat que havia patit i que no se li havia exigut mai en un assaig quan el producte no era homeopàtic, fos quin fos el resultat. En aquest cas, també s'havien deixat camps testimoni que acreditaven que sense aquest tractament els danys per pugó haurien estat molt importants.

El fet és que actualment aquestes coses no es poden explicar en una jornada PATT. Davant d'un fenomen que no entra en l'argumentari de qui regula la sanitat vegetal, la seva reacció és dir «això no ho volem veure, no ho volem sentir i no volem que se'n parli!», com els tres micos.

Però ens diverteix pensar això: si aquests pobres pugons que van desaparèixer després del tractament haguessin sabut que havien estat víctimes d'una ensarronada, d'un placebo, què haurien pensat? Com s'ho haurien pres? Potser sí que s'haurien indignat! Com és indignant que avui en dia no es pugui parlar d'homeopatia amb normalitat. No se'n pot parlar i, per tant, tampoc investigar, no fos cas que es pogués demostrar que sí que funciona! 🌿